Татар telendә гомуми белем бирү оешмаларында укучы балалар өчен
татар теленнән олимпиада биремнәренең ҖАВАПЛАРЫ
2025-2026 нчы уку елы
8 нче сыйныф

Максималь балл – 60

I. ТЕСТ (20 балл)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3	**2**	**4**	**3**	**1**	**4**	**3**	**2**	**4**	**рәвеш**

II. Теоретик бирем.

Сузык авазлар өлкәсендә очрый торган аваз үзгәрешләре турында языгыз. Фикерегезне мисаллар белән дәлилләгез. (**8 балл**)

Укучы мәктәп программасы, дәреслекләрдә бирелгән материалны мөмкин кадәр тулы чагылдырган очракта, мисаллар белән дәлилләгәндә, биремгә иң югары балл куела. Төгәлсезлекләрнең күләменә карап, баллар саны киметелә. Мәгълүмат бөтенләй булмаган очракта, укучыга 0 балл куела.

III. Уйлагыз һәм җавапларны языгыз.

Сүз һәм андагы басымның урынын тәңгәллек белән күрсәтегез**,** җавапны саннар белән языгыз. **(5 балл)**

СҮЗ	БАСЫМ УРЫНЫ
А) пәрәмәч	1) икенче иҗектә
Ә) бирешмәскә	2) өченче иҗектә
Б) кайчаннан	3) беренче иҗектә
В) кырмыскалар	4) дүртенче иҗектә
Г) чишелешендә	5) бишенче иҗек

Җавап : 21345

IV. Гамәли-иҗади бирем

1. Мәкальләрнең ахырын уйлап языгыз. **(5 балл)**
   Егет сүзе бер булыр.
   Бер – алдыңа, биш артыңа кара.
   Аз сөйлә, күп эшлә.
   Җиде кат үлчә, бер кат кис.
   Туры әйткән – котылган, ялганлаган – тотылган.
2. Текстны укыгыз һәм күп нокталар урынына тиешле хәрефләрне куегыз. **(2 балл) һәр төшеп калган хәреф – 0,5 балл**

Мин үзем икмәкне кеше өчен иң зарури ризык итеп кенә түгел, ә илнең иң зур байлыгы, дәүләтнең төп к**у**әте дип тә саныйм. Чыннан да, илдә, дәүләт кулында икмәк җитәрлек булмаса, халык тук, бөтен яши алыр идемени, дәүләт башка байлыкларын бүтән ихт**ы**яҗларга тота алыр идемени?..

Халык икмәкнең дәрәҗәсен кытлык елларда гына түгел, **һ**әрвакытта, иң уңган чакларында да бик яхшы белгән. Ул аны юкка-барга әрәм-шәрәм итмәгән, саклап тоткан, ничек тә запас белән торырга тырышкан. Безнең татар халкында исә икмәккә хөрмәт аеруча зур иде. “Ипекәй” дип к**а**дерләп кенә йөртә иде ул аны... (*Әмирхан Еникидән*)

3. Текстта антонимик парлы сүзне күчереп языгыз. **(2 балл)**

юкка-барга

4. *Байлыкларын* сүзен мәгънәле кисәкләргә аерып языгыз, шартлы билгеләр белән күрсәтегез, морфологик анализ ясагыз. (**4 балл**)
бай – тамыр, -лык – исем ясагыч кушымча, -лар – күплек сан кушымчасы, модаль, -ын –3 нче зат төшем килеше кушымчасы, бәйләгеч. Байлыкларын – ясалма исем, уртаклык исем, төшем килешендә, 3 зат тартым белән төрләнгән, күплек санда.
5. *"Ипекәй" дип кадерләп кенә йөртә иде ул аны*... җөмләсендәге сүзләрне туры тәртипкә куеп языгыз. **(2 балл)**
Ул аны "ипекәй" дип кадерләп кенә йөртә иде.
6. Тексттан рус алынмасын күчереп языгыз. **(2 балл)**
запас
7. *"Азның кадерен белмәгән күпнең кадерен белмәс"* темасына 9-10 җөмләдән торган инша языгыз. (**10 балл**)